നിരാകരണപത്രം

(നിരാകരണം)

പ്രാദേശികഭാഷയിൽ വിവർത്തനം ചെയ്ത വിധിന്യായം നിർമ്മിത ബുദ്ധ്യാധിഷ്ഠിത വിവർത്തന ഉപകരണത്തിൻറെ സഹായത്തോടെ കേരള ഹൈക്കോടതിയിലെ ഐ.റ്റി. ഡയറക്ടറേറ്റ് സാധൂകരിച്ചിട്ടുള്ളതാണ്. എന്നിരുന്നാലും, ഇതിൻറെ ഉള്ളടക്കത്തിൽ ആശയപരമായോ സാംഗത്യപരമായോ വ്യാകരണപരമായോ ആഖ്യാനപരമായോ തെറ്റുകൾ കടന്നു കൂടാൻ സാധ്യതയുള്ളതാണ്. ഈ തർജ്ജമ കേവലം വ്യവഹാരകക്ഷികളുടെയും പൊതുജനങ്ങളുടെയും പൊതുവായ അറിവിലേക്ക് ഉപയോഗപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം ഉദ്ദേശിച്ചിട്ടുള്ളതുമാണ്. ഔദ്യോഗികവും പ്രായോഗികവുമായ എല്ലാ ആവശ്യങ്ങൾക്കും വിധി നിർവഹണ നടപ്പാക്കലുകൾക്കും പ്രസ്തുത വിധിന്യായത്തിൻറെ ഇംഗ്ലീഷ് പതിപ്പ് ആധികാരികവും അന്തിമവും ആയിരിക്കും.

[2023] 1 എസ്.സി.ആർ 969

ജാബിറും മറ്റുള്ളവരും

vs

ഉത്തരാഖണ്ഡ് സംസ്ഥാനം

(2013 ലെ ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 972)

17 ജനുവരി 2023

(ജസ്റ്റിസ് എസ്. രവീന്ദ്ര ഭട്ട്, ജസ്റ്റിസ് പാമിഡിഗന്തം ശ്രീ നരസിംഹ)

ശിക്ഷാ നിയമം, 1860 – വകുപ്പ് 302, 364, 201 – പ്രോസിക്യൂഷൻ കേസ് പ്രകാരം, ഏകദേശം 7 വയസ്സുള്ള 'എച്ച്' എന്ന ഇരയെ 8.10.1999 ന് കാണാതായി - 10.10.1999 ന് ഗ്രാമത്തിലെ 'വൈ' എന്ന കരിമ്പ് പാടത്ത് മൃതദേഹം കണ്ടെത്തി. ഇരയുടെ പിതാവ് പി ഡബ്ലിയു 1 വകുപ്പ് 156 (3) ക്രിമിനൽ നടപടി ചട്ടം പ്രകാരം 19 .10 .1999 ആം തായതി ഒരു അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചു. 21 .11 .1999 ആം തീയതി പ്രാഥമിക വിവര റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിച്ചു. ഈ പ്രാഥമിക വിവര റിപ്പോർട്ടിൽ വിവര ദാതാവ് വ്യക്തമാക്കിയതെന്തെന്നാൽ മൂന്നാം പ്രതി മരിച്ച ആൺകുട്ടി 'എച്ച്' നെ തന്റെ വീട്ടിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകുന്നത് കണ്ടതായി പിഡബ്ല്യു -3, പിഡബ്ല്യു -2 എന്നിവർ തന്നോട് പറഞ്ഞു എന്നാണ്. പിഡബ്ല്യു 4 അദ്ദേഹത്തോട് വ്യക്തമാക്കിയതെന്തെന്നാൽ രാവിലെ 6 മണിയോടെ, വൈയുടെ കരിമ്പ് പാടത്തിനടുത്തുള്ള റോഡിൽ എ -1, എ -2 എന്നിവയ്ക്കൊപ്പം 'എച്ച്' നിൽക്കുന്നത് അദ്ദേഹം കണ്ടു എന്നാണ് - വിചാരണയിൽ പ്രോസിക്യൂഷൻ 12 സാക്ഷികളുടെ മൊഴിയെ ആശ്രയിച്ചു - വിചാരണക്കോടതി ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാ നിയമം വകുപ്പ് 302 പ്രകാരം അപ്പീൽ വാദികളെ ജീവപര്യന്തം തടവിനും 7 വർഷം തടവിനും ശിക്ഷിച്ചു. ഐ.പി.സി വകുപ്പ് 201 പ്രകാരം 5 വർഷം തടവും വിചാരണക്കോടതിയുടെ കണ്ടെത്തലുകൾ ശരിവെച്ച ഹൈക്കോടതി അപ്പീലിൽ ഇങ്ങനെ പറഞ്ഞു: രണ്ട് കൂട്ടം സാക്ഷികളുടെ (പി.ഡബ്ല്യു 2, 3, പി.ഡബ്ല്യു-4, 5)

യഥാക്രമം 08.10.1999, 09.10.1999 തീയതികളിൽ എ-3 യോടൊപ്പം കൂട്ടിയെ കണ്ടതായ മൊഴികളിൽ ഗുരുതരമായ പിഴവുകൾ ഉള്ളതിനാൽ പ്രോസിക്യൂഷൻ കേസ് തെളിയിക്കാൻ കഴിഞ്ഞില്ല. 08.10.1999 നും പിന്നീട് 09.10.1999 ന് അതിരാവിലെയും എ-3 യോടൊപ്പം കൂട്ടിയെ കണ്ടതായി പിഡബ്ല്യു-2., പിഡബ്ല്യു3, പിഡബ്ല്യു4 എന്നിവർ അറിയിച്ചിട്ടും, പിഡബ്ല്യു-1 ന്റെ പെരുമാറ്റം, ഇൻക്വസ്റ്റ് നടപടികളിൽ ഒന്നും പറയാത്തതത് എന്നിവ പ്രോസിക്യൂഷൻ സിദ്ധാന്തത്തെ ദുർബലപ്പെടുത്തുന്നു. മറ്റ് സാഹചര്യങ്ങളോ തെളിവുകളോ ഇല്ല - മരിച്ചയാളെ പ്രതിയുടെ കൂടെ കണ്ട സമയവും പോസ്റ്റ്മോർട്ടം റിപ്പോർട്ടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മരണസാധ്യതയുള്ള സമയവും തമ്മിലുള്ള സമയവ്യത്യാസം ഇടുങ്ങിയതല്ല - അതിനാൽ, കുറ്റാരോപിതരെ ശിക്ഷിക്കാൻ "അവസാനമായി കണ്ട" സാഹചര്യത്തെ മാത്രം ആശ്രയിക്കുന്നത് അന്യായമാണ്.

അപ്പീലുകൾ അനുവദിച്ചുകൊണ്ട് കോടതി

തീരുമാനം : 1. പിഡബ്ല്യു-4, പിഡബ്ല്യു-5 എന്നീ രണ്ട് കൂട്ടം സാക്ഷികളുടെ മൊഴികളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാത്രമാണ് ശിക്ഷ. പിഡബ്ല്യു-5 പിഡബ്ല്യു 1, ന്റെ അനന്തിരവനാണ് – 7 വയസ്സുകാരൻ കരയുന്ന ആൺകുട്ടിയെ പ്രതിയോട് ഒപ്പം വീട്ടിൽ നിന്ന് അകലെയായി കാണപ്പെട്ടിട്ടും, കക്ഷികൾ തമ്മിലുള്ള മുൻ ശത്രുതയെക്കുറിച്ച് അറിഞ്ഞിട്ടും ഇടപെടാത്ത അദ്ദേഹത്തിന്റെ പെരുമാറ്റം അസ്വാഭാവികമാണ്. അന്വേഷണം ആരംഭിച്ച് രണ്ട് മാസത്തിന് ശേഷമാണ് പിഡബ്ല്യു -5 ന്റെ പോലീസ് മൊഴി രേഖപ്പെടുത്തിയത്, സിആർപിസി വകുപ്പ് 156 (3) പ്രകാരമുള്ള അപേക്ഷയിൽ താൻ കണ്ട കാര്യങ്ങളെക്കുറിച്ച് പിഡബ്ല്യു -1 നെ അറിയിച്ചതായി ദൃക്സാക്ഷി മൊഴി നൽകിയിട്ടും കുട്ടിയെ പ്രതിക്കൊപ്പം കാണപ്പെട്ടിരുന്നതായി അദ്ദേഹം പരാമർശിക്കുന്നില്ല . [ഖണ്ഡിക 18][977-F-G; 978-B]

2 .അക്ബർപൂർ നിവാസിയായ പിഡബ്ല്യു-4 പുലർച്ചെ 6 മണിക്ക് മറ്റൊരു ഗ്രാമത്തിൽ പ്രകൃതിയുടെ ആഹ്വാനത്തോട് പ്രതികരിക്കാൻ പോകുകയും വൈ യുടെ വയൽ നാരായൺപൂർ ഗ്രാമത്തിലായിരുന്നതിനാൽ ഉടൻ തന്നെ വീട്ടിലേക്ക് മടങ്ങിയെത്തുകയും ചെയ്തതിനാൽ, ആദ്യത്തെ രണ്ട് അപ്പീൽ വാദികൾക്കൊപ്പം മരിച്ചയാളെ കണ്ടുവെന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ സാക്ഷ്യം വിശ്വാസയോഗ്യമല്ല. പ്രതികൾ ഒരു പ്രത്യേക സ്ഥലത്ത് നിൽക്കുന്നുവെന്ന് തനിക്ക് എങ്ങനെ അറിയാമെന്നും അദ്ദേഹം ഒരു വിശദീകരണവും നൽകുന്നില്ല. കൂടാതെ, 8-10 ചുവടുകൾ അകലെ താമസിക്കുന്ന പിഡബ്ല്യു-1 പോലെ അടുത്തുള്ള ഒരു അയൽക്കാരൻ 8.10.1999 ന് ആൺകുട്ടിയെ കാണാതായതായി അറിയില്ല എന്നത് വിചിത്രവും സാധ്യതയില്ലാത്തതുമാണ്.ഖണ്ഡിക 19][978-ഇ-ജി]

3. പിഡബ്ല്യു-2, പിഡബ്ല്യു-3 എന്നിവർ എ-3 'എച്ച്' എന്ന ഇരയെ കൈ പിടിച്ച് വീട്ടിൽ കൊണ്ടുപോകുന്നത് കണ്ടതായി പറഞ്ഞിട്ടും പിഡബ്ല്യു -1, എ -3 യുടെ പങ്കാളിത്തത്തെക്കുറിച്ച് പരാമർശിക്കാത്തത് എന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് വിശദീകരണമില്ല. ഇൻക്വസ്റ്റ് നടപടികളിൽ ഇൻക്വസ്റ്റിന് സാക്ഷിയായ പിഡബ്ല്യു -7, ഇൻക്വസ്റ്റിനിടെ പിഡബ്ല്യു -1 മുതൽ പിഡബ്ല്യു -5 വരെ സാന്നിധ്യത്തെക്കുറിച്ച് മൊഴി നൽകി, പിഡബ്ല്യു -2 ന്റെ മൊഴിയെ സംശയിക്കുകയും 09-101999 ന് ഗ്രാമം വിട്ട് 12-10-1999 ന് മാത്രം മടങ്ങിയെത്തിയതായി അവകാശപ്പെടുന്ന പിഡബ്ല്യു -5 ന്റെ മൊഴിയെ ദുർബലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. [ഖണ്ഡിക 20][979-ഇ-ജി]

4. സാഹചര്യത്തെളിവുകളിൽ, ശിക്ഷ നിലനിറുത്താൻ, ശരദ് ബിർദിചന്ദ് സർദ vs മഹാരാഷ്ട്ര സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് മഹാരാഷ്ട്രയിൽ പ്രതിപാദിച്ചിട്ടുള്ള പഞ്ചശീൽ തത്വങ്ങൾ പാലിക്കണം. എന്നാൽ നിലവിലെ സാഹചര്യത്തിൽ ന്യായമായ സംശയത്തിനപ്പുറം കേസ് തെളിയിക്കാൻ പ്രോസിക്യൂഷന് കഴിയുന്നില്ല. രണ്ട് കൂട്ടം സാക്ഷിമൊഴികളിൽ ഗുരുതരമായ പിഴവുകൾ ഉണ്ട് സാക്ഷികൾ (പിഡബ്ല്യു -2, പിഡബ്ല്യു -3, പിഡബ്ല്യു -4, പിഡബ്ല്യു -5) യഥാക്രമം 08.10.1999,

09.10.1999 തീയതികളിൽ മരിച്ചയാളെ എ -3 ഉം ആദ്യത്തെ രണ്ട് പ്രതികളെയും (എ -1, എ -2) കണ്ടതായി മൊഴി നൽകി. സ്ഥലത്തും സമയത്തും അവരുടെ സാന്നിധ്യത്തെക്കുറിച്ചും പിഡബ്ല്യു - 1 നെക്കുറിച്ചുള്ള അറിവിനെക്കുറിച്ചും അവരുടെ സാക്ഷ്യങ്ങളിൽ പോരായ്മകളുണ്ട്. ഇൻക്വസ്റ്റ് നടപടികളിൽ ഒന്നും പറയാത്ത പിഡബ്ല്യു -1 ന്റെ പെരുമാറ്റം എ-3 യോടൊപ്പം കുട്ടിയെ കണ്ട വിവരം 08.10.1999, ലും പിന്നീട്, 09.10.1999 ന് അതിരാവിലെ, എന്നിവ പിഡബ്ല്യു 2 , പിഡബ്ല്യു 3 , പിഡബ്ല്യു 4 എന്നിവരുടെ മൊഴി പ്രോസിക്യൂഷൻ കഥയെ ദുർബലപ്പെടുത്തുന്നു. പ്രതിയുടെ ഭാഗത്തുനിന്നുള്ള മുൻവൈരാഗ്യമോ വിദ്വേഷമോ അറിഞ്ഞിട്ടും കുട്ടിയുടെ സുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കാൻ ഒരു നടപടിയും സ്വീകരിക്കാത്ത പിഡബ്ല്യു -4, പിഡബ്ല്യു -5 എന്നിവയുടെ പെരുമാറ്റം അസ്വാഭാവികമാണ്. (ഖണ്ഡികകൾ 21-22)[980-C; 987- C-F]

ശാരദ് ബിർദിചന്ദ് സർദ vs സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് മഹാരാഷ്ട്ര [1985] 1 എസ്സിആർ 88- ആശ്രയിച്ചു.

6. "അവസാനമായി കണ്ട" സിദ്ധാന്തത്തിന് പരിമിതമായ പ്രയോഗമുണ്ട്, അതിൽ മരിച്ചയാളെ പ്രതിയോടൊപ്പം അവസാനമായി കണ്ട സമയവും കൊലപാതക സമയവും തമ്മിലുള്ള കാലതാമസം കുറവാണ്; മാത്രമല്ല, കോടതി ഒരു പ്രതിയെ അതിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാത്രം ശിക്ഷിക്കരുത്. ഇപ്പോഴത്തെ സാഹചര്യത്തിൽ, "അവസാനമായി കണ്ട" സിദ്ധാന്തം ഒഴികെ, മറ്റ് സാഹചര്യങ്ങളോ തെളിവുകളോ ഇല്ല. 09-10-1999-ന് പ്രതിക്കൊപ്പം മരിച്ചയാളെ കണ്ട സമയവും പോസ്റ്റ്മോർട്ടം റിപ്പോർട്ടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മരണസാധ്യതയുള്ള സമയവും തമ്മിലുള്ള അന്തരം കുറവല്ല. ഈ വസ്തുത കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, ഗുരുതരമായ സാക്ഷി മൊഴികളിലെ പൊരുത്തക്കേടുകളും സംഭവം നടന്ന് ഏകദേശം 6 ആഴ്ചയ്ക്ക് ശേഷമാണ് എഫ്ഐആർ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തതെന്ന വസ്തുതയും, കുറ്റാരോപിതരെ ശിക്ഷിക്കാൻ "അവസാനമായി കണ്ട" സാഹചര്യത്തെ മാത്രം ആശ്രയിക്കുന്നത് ന്യായീകരിക്കാനാവില്ല. (ഖണ്ഡിക 23, 25)[981-H; 982-A;984 D - E]

ജസ്വന്ത് ഗിർ *vs .* സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് പഞ്ചാബ് ***(2005) 12* എസ്സിസി *438;*** രാംപ്രകാശ് @ ജാലിം *vs* ഛത്തീസ്ഗഡ് സംസ്ഥാനം ***[2016] 2* എസ്സിആർ *599;*** നിസാമും മറ്റുള്ളവരും *vs* സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് രാജസ്ഥാൻ ***[2015] 10 SCR 786* – ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു.**

ഹനുമന്ത് *vs* മധ്യപ്രദേശ് സംസ്ഥാനം ***[1952] 1 SCR 1091;*** തൻവിബെൻ പങ്കജ് കുമാർ ദിവേദിയ *vs* സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് ഗുജറാത്ത് *(1997) 7* എസ്സിസി *1* – പരാമർശിക്കപ്പെടുന്നു.

കേസ് ലോ റഫറൻസ്

[1952] 1 SCR 1091	**പരാമർശിച്ചു**	**ഖണ്ഡിക 12, 21**
[1985] 1 SCR 88	**പരാമർശിച്ചു**	**ഖണ്ഡിക 12, 21**
(2005) 12 SCC 438	**പരാമർശിച്ചു**	**ഖണ്ഡിക 23**
[2016] 2 SCR 599	**പരാമർശിച്ചു**	**ഖണ്ഡിക 24**
[2015] 10 SCR 786	**പരാമർശിച്ചു**	**ഖണ്ഡിക 24**

ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ അധികാരിത : 2013 ലെ ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 972.

972 സുപ്രീം കോടതി റിപ്പോർട്ട് [2023] 1 എസ്.സി.ആർ. 2004 ലെ ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 358 ൽ

ഉത്തരാഖണ്ഡ് ഹൈക്കോടതിയുടെ 05.10.2012 ലെ വിധിയിൽ നിന്നും ഉത്തരവിൽ നിന്നും.

സീനിയർ അഭിഭാഷകൻ, ജെ.സി. ഗുപ്ത, വിക്രാന്ത് സിംഗ് ബൈസ്, യോഗേഷ് തിവാരി, എന്നിവർ ആണ് അപ്പീൽ വാദിയുടെ അഭിഭാഷകർ.

വികാസ് നേഗി, സുദർശൻ സിംഗ് റാവത്ത്, സണ്ണി സച്ചിൻ റാവത്ത്, എന്നിവരാണ് എതിർകക്ഷിയുടെ അഭിഭാഷകർ

കോടതിയുടെ വിധിന്യായം പുറപ്പെടുവിച്ചത്,

ജസ്റ്റിസ് എസ്.രവീന്ദ്ര ഭട്ട്,

1. ഇന്ത്യൻ ശിക്ഷാ നിയമം , 1860 (ഇനി മുതൽ "ഐപിസി") 302-ാം വകുപ്പ് പ്രകാരമാണ് പ്രതികൾ ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടത്. ജീവപര്യന്തം തടവിന് ശിക്ഷിക്കപ്പെട്ടു കൂടാതെ ഐപിസി വകുപ്പ് 364 പ്രകാരം 7 വർഷവും വകുപ്പ് 201 പ്രകാരം 5 വർഷം തടവും ലഭിക്കും. ഇവരുടെ ശിക്ഷ ഉത്തരാഖണ്ഡ് ഹൈക്കോടതി[1] ശരിവയ്ക്കുകയും ചെയ്തു.

2. ഏകദേശം 7 വയസ്സുള്ള ഹസീൻ, അക്ബർപൂർ ഗ്രാമത്തിലെ താമസക്കാരനായ ബിസാരത്തിന്റെ (പിഡബ്ല്യു -1) മകനായിരുന്നു. 08.10.1999 നാണ് അദ്ദേഹത്തെ കാണാതായത്. 10.10.1999 ന്, ഏകദേശം 16:30 ന്, ഹസീന്റെ ഗ്രാമമായ അക്ബർപൂരിൽ നിന്ന് അകലെ നാരായൺപൂർ ഗ്രാമത്തിലെ യാക്കുബിന്റെ കരിമ്പ് തോട്ടത്തിൽ നിന്ന് ഹസീന്റെ മൃതദേഹം കണ്ടെത്തി. വിവരം മംഗ്ലോർ പൊലീസ് സ്റ്റേഷനിലേക്ക് അയച്ചു. എ.എസ്.ഐ ദൽചന്ദ് , പി.ഡബ്ല്യു 6 ആണ് ഇൻക്വസ്റ്റ് നടപടികൾ നടത്തിയത്. 11.10.1999 ന് ഡോ.എ.കെ.ജെയിൻ (പി.ഡബ്ല്യു.-9) ആണ് പോസ്റ്റ്മോർട്ടം നടത്തിയത്. മൃതദേഹ പരിശോധനയ്ക്ക് രണ്ട് ദിവസം മുമ്പാണ് മരണം സംഭവിച്ചതെന്നാണ് മൊഴി.

3. പിഡബ്ല്യു -1, ബിസാരത്ത് 19.11.1999 ന് ക്രിമിനൽ നടപടിച്ചട്ടത്തിലെ വകുപ്പ് 156 (3) പ്രകാരം (ഇനി മുതൽ "സിആർ പിസി") ഒരു അപേക്ഷ സമർപ്പിച്ചു. ബന്ധപ്പെട്ട മജിസ്ട്രേറ്റിന്റെ ഉത്തരവിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ 21.11.1999 ന് പ്രഥമ വിവര റിപ്പോർട്ട് (എഫ്ഐആർ) രേഖപ്പെടുത്തി. 08.10.1999 ന് ഉച്ചകഴിഞ്ഞ് 3 മണി മുതൽ മകൻ ഹസീനെ കാണാനില്ലെന്നും തിരച്ചിൽ നടത്തിയിട്ടും കണ്ടെത്താൻ കഴിഞ്ഞില്ലെന്നും എഫ്ഐആറിൽ പറയുന്നു. ഹസീന്റെ മൃതദേഹം കണ്ടെത്തിയ ദിവസം 10.10.1999 ന് അദ്ദേഹം മംഗ്ലൂർ പോലീസ് സ്റ്റേഷനിൽ പോയി. 11.10.1999-ലെ പോസ്റ്റ്മോർട്ടം പരിശോധനയെക്കുറിച്ചും അദ്ദേഹം

1 2004 ലെ ക്രിമിനൽ അപ്പീൽ നമ്പർ 358 ൽ 05 . 10 . 2012 ലെ വിധിയിൽ നിന്നും ഉത്തരവിൽ നിന്നും.

വിവരിച്ചു. അന്വേഷണങ്ങൾ നടത്തുന്ന തിരക്കിലാണെന്ന് പിഡബ്ല്യു -1 പ്രസ്താവിച്ചു. 08.10.1999 ന് ഉച്ചകഴിഞ്ഞ് 3.30 ഓടെ എ -3 ഹസ്ൻ ജഹാൻ മരിച്ച ആൺകുട്ടി ഹസീനെ വീട്ടിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകുന്നത് കണ്ടതായി സയീദ് അഹമദ് (പിഡബ്ല്യു -3), മുറാദ് അലി (പിഡബ്ല്യു -2) എന്നിവർ അദ്ദേഹത്തോട് പറഞ്ഞു. അദ്ദേഹം (പിഡബ്ല്യു -1) ഉടൻ തന്നെ ജാബിർ & മറ്റുള്ളവരെക്കുറിച്ച് റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കാനായി 12.10.1999 രാവിലെ മംഗ്ലൂർ പോലീസ് സ്റ്റേഷനിലേക്ക് പോയി. പക്ഷേ അദ്ദേഹത്തിന്റെ റിപ്പോർട്ട് രേഖപ്പെടുത്തിയില്ല. അതേ ദിവസം തന്നെ ഹരിദ്വാറിലെ എസ്.പിയുമായി കൂടിക്കാഴ്ച നടത്തിയെങ്കിലും പൊലീസ് അദ്ദേഹത്തെയോ സാക്ഷികളെയോ ചോദ്യം ചെയ്യുകയോ കുറ്റാരോപിതർക്കെതിരെ നടപടിയെടുക്കുകയോ ചെയ്തില്ല. ഈ ആരോപണങ്ങളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, പോലീസ് സംഭവത്തെക്കുറിച്ച് അന്വേഷിക്കുകയും ആ നടപടികൾക്കിടയിൽ പ്രതികളെ അറസ്റ്റ് ചെയ്യുകയും ചെയ്തു.

4. അന്വേഷണം പൂർത്തിയായ ശേഷം, പോലീസ് അവരുടെ അന്തിമ റിപ്പോർട്ടിൽ, അപ്പീൽ വാദികൾ കുറ്റകൃത്യങ്ങളിൽ കുറ്റക്കാരാണെന്ന് ആരോപിച്ചു. ഇവർക്കെതിരെ കോടതി കുറ്റം ചുമത്തി. 12 സാക്ഷികളുടെ മൊഴിയെ ആശ്രയിച്ചാണ് പ്രോസിക്യൂഷൻ കുറ്റപത്രം സമർപ്പിച്ചത്. ഒരു സാക്ഷിയെയും പ്രതിഭാഗം വിസ്തരിച്ചില്ല. കോടതിയിൽ സമർപ്പിച്ച രേഖകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ വിചാരണക്കോടതി അപ്പീൽ നൽകിയവരെ ശിക്ഷിക്കുകയും തുടർന്ന് ഹൈക്കോടതിയിൽ അപ്പീൽ നൽകുകയും ചെയ്തു. വിചാരണക്കോടതിയുടെ കണ്ടെത്തലുകളെ ശരിവയ്ക്കുന്നതാണ് വിധി.

അപ്പീൽ വാദികളുടെ വാദങ്ങൾ

5. ഈ കേസിൽ വിധിച്ച ശിക്ഷയും ശിക്ഷിക്കലും സുസ്ഥിരമല്ലെന്ന് അപ്പീൽ വാദികൾക്ക് വേണ്ടി വാദിക്കുന്നു. മരിച്ച ആൺകുട്ടിയെ കാണാതായി ഏകദേശം അഞ്ചാഴ്ചയ്ക്ക് ശേഷവും

10.10.1999 ന് മൃതദേഹം കണ്ടെത്തിയതിനുശേഷവും എഫ്ഐആർ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാത്തതിന് ഒരു കാരണവും നൽകിയിട്ടില്ലെന്ന് വാദിച്ചു. 12.10.1999 ന് മൂന്നാമത്തെ അപ്പീൽ വാദിയായ എ -3 ഹസൻ ജഹാൻ കുട്ടിയെ വീട്ടിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകുന്നത് കണ്ടതായും 9.10.1999 ന് രാവിലെ 6 മണിക്ക് പ്രതികളായ ജാബിറിനും ജാകിറിനുമൊപ്പം കുട്ടിയെ കണ്ടതായും സാക്ഷികൾ തന്നോട് പറഞ്ഞതായി പരാതിക്കാരി പറയുന്നു. സിആർപിസി വകുപ്പ് 156 (3) പ്രകാരമുള്ള അപേക്ഷ 19.11.1999 ന് സമർപ്പിച്ചു, അതായത് ഒരു മാസത്തിലേറെ കഴിഞ്ഞ്. ഇതിനിടയിൽ ഒരു ഉദ്യോഗസ്ഥനും അപേക്ഷ അയച്ചില്ല. ഒരു മാസത്തിലേറെ വൈകിയതിന് വിശദീകരണമില്ല.

6. പ്രതിയുടെ പങ്കാളിത്തത്തെക്കുറിച്ചുള്ള സംശയം ആൺകുട്ടിയുടെ മൃതദേഹം കണ്ടെത്തിയതിന് ശേഷം രണ്ട് ദിവസത്തിനുള്ളിൽ റിപ്പോർട്ട് ചെയ്യപ്പെട്ടിരുന്നോ എന്ന കാര്യത്തിൽ, വിവിധ സാക്ഷികളുടെ, പ്രത്യേകിച്ച് PW-1 (മരിച്ചയാളുടെ പിതാവ്) മൊഴികളിലും, മറ്റുള്ളവരുടെ, പ്രത്യേകിച്ച് PW-4, PW-5 എന്നിവരുടെ മൊഴികളിലും വൈരുദ്ധ്യമുണ്ടെന്ന് പ്രസ്താവിച്ചു. സമകാലികമായി അദ്ദേഹം സംശയം പ്രകടിപ്പിച്ച PW-1 ന്റെ പതിപ്പിനെ പോലീസ് സാക്ഷികൾ പിന്തുണയ്ക്കുന്നില്ലെന്ന് അഭിഭാഷകൻ പ്രത്യേകം എടുത്തുപറഞ്ഞു. കൂടാതെ, 10.10.1999 ന് PW-1 നും മറ്റുള്ളവർക്കും പ്രതിയുടെ പങ്ക് അറിയില്ലായിരുന്നുവെന്ന് സാക്ഷികളുടെ മൊഴികൾ സമർപ്പിച്ചു, പക്ഷേ ഇത് ഇൻക്വസ്റ്റ് റിപ്പോർട്ടിൽ പ്രതിഫലിച്ചില്ല.

7. പ്രോസിക്യൂഷൻ സാക്ഷികൾ ചിന്തിച്ച ശേഷം ചേർത്തതായി തോന്നുന്നതിനാൽ അവ അയോഗ്യമാണെന്ന് അഭിഭാഷകൻ വാദിച്ചു. മരിച്ചയാളുമായുള്ള ശത്രുത മൂലമാണ് സംഭവത്തിന് ശേഷവും തങ്ങളെ പേരെടുത്ത് പറഞ്ഞതെന്നാണ് അപ്പീൽ വാദികളുടെ സ്ഥിരമായ വാദം. സുപ്രീം കോടതി റിപ്പോർട്ട് [2023] 1 എസ്.സി.ആർ. അച്ഛന്റെ കുടുംബം. ആദ്യത്തെ ഐഒയുടെ (പിഡബ്ല്യു -8) സാക്ഷ്യപത്രത്തിൽ പിഡബ്ല്യു -2 എ 3 ന്റെ പങ്കിനെയും

പങ്കാളിത്തത്തെയും കുറിച്ച് പരാമർശിച്ചിട്ടില്ലെന്നും 1999 ഒക്ടോബർ 8 ന് അവർ മരിച്ചയാളോടൊപ്പമുണ്ടായിരുന്നുവെന്നും ചൂണ്ടിക്കാണിക്കപ്പെട്ടു. കൂടാതെ, ഗ്രാമവാസികൾ ആദ്യം സലീമിനെയും മൻസൂറിനെയും സംശയിച്ചിരുന്നുവെന്നും നിലവിലെ പ്രതികളെ അല്ലെന്നും ദൃക്സാക്ഷി (പിഡബ്ല്യു -8) സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തി.

8. പി-4, പിഡബ്ല്യു-5 എന്നിവർ തികച്ചും വിശ്വസനീയമല്ലാത്ത സാക്ഷികളാണെന്ന് അഭിഭാഷകൻ എടുത്തുപറഞ്ഞു. വാസ്തവത്തിൽ, 1999 ഡിസംബറിലെ സംഭവത്തിന് ശേഷം പിഡബ്ല്യു -4 ന്റെ മൊഴി പോലീസ് രേഖപ്പെടുത്തി. ആദ്യത്തെ രണ്ട് അപ്പീൽ വാദികളെ (എ-1, എ-2) എങ്ങനെയെങ്കിലും പ്രതിയാക്കാനാണ് ഈ സാക്ഷിയെ അവതരിപ്പിച്ചത്, കാരണം അവരുടെ പങ്കാളിത്തമോ സാന്നിധ്യമോ സംബന്ധിച്ച് പ്രോസിക്യൂഷനെ പിന്തുണയ്ക്കുന്ന മറ്റൊരു സാക്ഷിയും ഇല്ല. മരിച്ചവരുമായി അവരെ ബന്ധിപ്പിക്കുക എന്നതായിരുന്നു ഇതിനു പിന്നിലെ ആശയം. പിഡബ്ല്യു -4 ന്റെ സാക്ഷ്യം വിശ്വസനീയമല്ലെന്ന് വാദിച്ചു, കാരണം രണ്ട് മാസത്തിന് ശേഷം അദ്ദേഹം തന്റെ പോലീസ് മൊഴി രേഖപ്പെടുത്തി, അദ്ദേഹത്തിന്റെ സമ്മതപ്രകാരം, ആദ്യത്തെ രണ്ട് അപ്പീൽ വാദി കളുടെ കൂടെ മരിച്ചയാളെ കാണുകയും 12.10.1999 ന് തന്നെ പിഡബ്ല്യു-1 ഇതിനെക്കുറിച്ച് അറിയിക്കുകയും ചെയ്തു. അതുപോലെ, പിഡബ്ല്യു -5 വ്യക്തമാക്കിയതെന്തെന്നാൽ 12.10.1999 ന് പിഡബ്ല്യു-1 നെ ആദ്യത്തെ രണ്ട് അപ്പീൽ വാദികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ കണ്ടതിനെക്കുറിച്ച് (09.10.1999) പിഡബ്ല്യു -1 നെ അറിയിച്ചു. എന്തുകൊണ്ടാണ് ഇത്രയും വൈകി വിസ്താരം നടത്തിയതെന്ന് പ്രോസിക്യൂഷൻ വിശദീകരണം നൽകിയിട്ടില്ല. കൂടാതെ, മരിച്ചയാളുടെ പിതാവ് പിഡബ്ല്യു -1 തന്റെ രേഖാമൂലമുള്ള പരാതിയിൽ ആദ്യത്തെ രണ്ട് അപ്പീൽ വാദികളുടെ പങ്കാളിത്തത്തെക്കുറിച്ച് പറഞ്ഞതായി പരാമർശിച്ചിട്ടില്ല.

9. ""അവസാനം കണ്ടത്" എന്ന സിദ്ധാന്തം, ഒറ്റനോട്ടത്തിൽ, മരിച്ച കുട്ടിയുമായി അടുത്ത ബന്ധമുള്ള PW2 മുറാദ് അലി, സയീദ് അഹമ്മദ് PW3, PW4 സുലൈമാൻ എന്നിവർ 10.10.1999 ന് നടന്ന ഇൻക്വസ്റ്റ് നടപടിക്രമങ്ങളിൽ സന്നിഹിതരായിരുന്നുവെന്ന് PW7 മൻസാബ് കോടതിയിൽ പറഞ്ഞതിൽ നിന്ന് ഉരുത്തിരിഞ്ഞതും ഒരു പൂർവാനുഭവമാണെന്നും വാദിക്കപ്പെടുന്നു. എന്നിട്ടും അവർക്ക് ഏറ്റവും അറിയാവുന്ന കാരണങ്ങളാൽ അവർ 2 ദിവസം മൗനം പാലിക്കുകയും, 12.10.1999 ന് മാത്രം ആദ്യമായി ബിസാരത്ത് PW1 നെ അറിയിക്കുകയും ചെയ്തു, എന്നിരുന്നാലും, ആ സാക്ഷി PW-1 തന്റെ രേഖാമൂലമുള്ള പതിപ്പിൽ ഈ വസ്തുതകൾ പരാമർശിച്ചില്ല.

10. പരാതിക്കാരനായ ബിസാരത്ത് പിഡബ്ല്യു 1 മുറാദ് അലിയുടെ അനന്തരവനാണ് എന്നതിനാൽ എല്ലാ പ്രോസിക്യൂഷൻ സാക്ഷികളും ഒരേ കുടുംബത്തിൽ നിന്നുള്ളവരാണെന്ന് വാദിച്ചു. പി ഡബ്ലിയു 2; സയീദ് അഹമ്മദ് (പിഡബ്ല്യു -3) പിഡബ്ല്യു -1 ന്റെ ബന്ധുവായ ഷെരീഫിന്റെ മകനാണ്. സുലൈമാനും പിഡബ്ല്യു 5 മുൻഫൈദും പിഡബ്ല്യു -1 ന്റെ കുടുംബത്തിലെ അംഗങ്ങളായിരുന്നു. 1996 ൽ അപ്പീൽ വാദിയുടെ പിതാവ് മുൻഫൈദ് മുറാദ് അലി (പിഡബ്ല്യു -2), ഫുർകാൻ, ഷംഷാദ് എന്നിവർക്കെതിരെ ഐപിസി വകുപ്പ് 307, 452, 504, 506 എന്നിവ പ്രകാരം എഫ്ഐആർ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുകയും അവരെ പ്രോസിക്യൂട്ട് ചെയ്യുകയും ചെയ്തു. അപ്പീൽ വാദികളെ തെറ്റായി പ്രതി ചേർക്കാനുള്ള അവരുടെ ഉദ്ദേശ്യം ഇത് വ്യക്തമായി സ്ഥാപിച്ചു.

11. മൻസാബിന്റെ (പിഡബ്ല്യു-7) ഒരു മൊഴിയെടുക്കൽ (ഇൻക്വസ്റ്റ് റിപ്പോർട്ട് സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് സാക്ഷിയായിരുന്നു) മുൻഫൈദ്, സയീദ്, മുറാദ് അലി എന്നിവരും ഇൻക്വസ്റ്റ് സമയത്ത് സന്നിഹിതരായിരുന്നു എന്ന് അഭിഭാഷകൻ ചൂണ്ടിക്കാട്ടി. കുറ്റാരോപിതരുടെ കൂട്ടത്തിൽ മരിച്ചയാളെ കണ്ടിരുന്നെങ്കിൽ, അവരുടെ ബന്ധുക്കളുടെ

മൃതദേഹം കണ്ടിട്ടും അവർ അത് വെളിപ്പെടുത്തിയിരുന്നില്ല എന്നത് സങ്കൽപ്പിക്കാൻ പോലും കഴിയില്ല. ഈ പൊരുത്തക്കേട് അവരുടെ വേരുകളിലേക്ക് പോയി വിശ്വാസ്യത, പ്രോസിക്യൂഷൻ വാദത്തെ വളച്ചൊടിക്കൽ എന്നീ ഭവിഷ്യത്തുകൾക്ക് വഴിവച്ചു.

12. സാഹചര്യത്തെളിവുകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള കേസുകളിൽ, ഓരോ കൃത്യകരമായ സാഹചര്യവും വിശ്വസനീയവും ഉറപ്പുള്ളതുമായ തെളിവുകളിലൂടെ വ്യക്തമായി സ്ഥാപിക്കണമെന്നും തെളിയിക്കപ്പെട്ട സാഹചര്യങ്ങൾ പ്രതിയുടെ കുറ്റത്തിന്റെ ഒഴിവാക്കാനാവാത്ത നിഗമനം സാധ്യമാക്കുന്ന സംഭവങ്ങളുടെ ഒരു ശൃംഖല രൂപപ്പെടുത്തണമെന്നും വാദിക്കാൻ ഹനുമന്ത് *vs* മധ്യപ്രദേശ്,[2] ശരദ് ബിർധി ചന്ദ് സർദ *vs* മഹാരാഷ്ട്ര[3], തൻവിബെൻ പങ്കജ് കുമാർ ദിവേട്ടിയ *vs* ഗുജറാത്ത്[4] എന്നീ കേസുകളെ ആശ്രയിച്ചാണ് അഭിഭാഷകൻ വാദിച്ചത്. സാഹചര്യത്തെളിവുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ നിയമപരമായ തെളിവിന്റെ സ്ഥാനത്ത് അനുമാനമോ സംശയമോ ഉണ്ടാകാനുള്ള സാധ്യതയുണ്ടെന്ന് ഈ കോടതി മുന്നറിയിപ്പ് നൽകിയിട്ടുണ്ട്. സംഭവങ്ങളുടെ ശൃംഖലയിലെ വിവിധ സാഹചര്യങ്ങൾ വ്യക്തമായി സ്ഥാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ടെന്ന് കോടതി സ്വയം തൃപ്തിപ്പെടുത്തണം, അത്തരം പൂർത്തിയായ സംഭവങ്ങളുടെ ശൃംഖല കുറ്റാരോപിതന്റെ നിരപരാധിത്വത്തിനുള്ള ന്യായമായ സാധ്യത തള്ളിക്കളയുന്ന തരത്തിലായിരിക്കണം. പ്രധാനപ്പെട്ട കണ്ണി പോകുമ്പോൾ, സാഹചര്യങ്ങളുടെ ശൃംഖല വിച്ഛേദിക്കപ്പെടുമെന്നും മറ്റ് സാഹചര്യങ്ങൾക്ക് ഒരു തരത്തിലും ന്യായമായ എല്ലാ സംശയങ്ങൾക്കും അതീതമായി പ്രതിയുടെ കുറ്റം സ്ഥാപിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നും സൂചനയുണ്ട്. ഈ കോടതി ജാഗ്രത പാലിക്കേണ്ടതുണ്ടെന്നും നിയമപരമായ തെളിവുകളുടെ സ്ഥാനത്ത് സംശയം സ്വീകരിക്കാൻ അനുവദിക്കുന്നതിന്റെ അപകടം ഒഴിവാക്കണമെന്നും അഭിഭാഷകൻ പ്രസ്താവിച്ചു, ചിലപ്പോൾ,

2 1952 (1) SCR 1901
3 1985 (1) SCR 88
4 1997 (7) SCC 156

അറിയാതെ ഇത് ധാർമ്മിക ഉറപ്പും നിയമപരമായ തെളിവും തമ്മിലുള്ള ഒരു ചെറിയ ചുവടുവയ്പ്പായിരിക്കാം. "സത്യമായിരിക്കാം", "സത്യമായിരിക്കണം" എന്നിവ തമ്മിൽ ഒരു നീണ്ട മാനസിക അകലം ഉണ്ടെന്ന് ഈ കോടതി സൂചിപ്പിച്ചിട്ടുണ്ട്, ഇത് ഊഹാപോഹങ്ങളെ ഉറപ്പുള്ള നിഗമനങ്ങളിൽ നിന്ന് വിഭജിക്കുന്നു. നിലവിലെ കേസിൽ, പ്രോസിക്യൂഷൻ എല്ലാ സാഹചര്യങ്ങളും സംശയാതീതമായി തെളിയിക്കാൻ കഴിഞ്ഞിട്ടില്ലെന്നും, സംശയത്തെ തെളിവായി കണക്കാക്കുന്നതിൽ താഴെയുള്ള കോടതികൾക്ക് പിഴവ് സംഭവിച്ചുവെന്നും ഇത് അപ്പീൽ വാദികളുടെ ശിക്ഷയിലേക്ക് നയിച്ചുവെന്നും വാദിച്ചു.

സംസ്ഥാന/ പ്രോസിക്യൂഷന്റെ വാദങ്ങൾ

13. വിചാരണക്കോടതിയുടെയും ഹൈക്കോടതിയുടെയും കൺകറന്റ് കണ്ടെത്തലുകളെ ഈ കോടതി തടസ്സപ്പെടുത്തരുതെന്ന് സംസ്ഥാനത്തിന് വേണ്ടി ഹാജരായ അഭിഭാഷകൻ വാദിച്ചു. എഫ്.ഐ.ആർ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യുന്നതിൽ കാലതാമസം വരുത്തുന്ന പ്രശ്നം അദ്ദേഹം ആദ്യം കൈകാര്യം ചെയ്യുകയും വിചാരണക്കോടതിയുടെ ന്യായവാദത്തെയും പിഡബ്ല്യു -1 ന്റെ മൊഴിയെയും ആശ്രയിക്കുകയും ചെയ്തു. മരിച്ചയാളെ കാണാതായപ്പോൾ, തന്റെ പിതാവായ പിഡബ്ല്യു -1 ന്റെ ഭാഗത്ത് അസ്വാഭാവികമായി ഒന്നുമില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം വാദിച്ചു. മൃതദേഹം കണ്ടെത്തിയ വിവരം അറിഞ്ഞപ്പോഴാണ് പൊലീസിനെ സമീപിച്ചത്. മർദ്ദനത്തെ തുടർന്നുണ്ടായ പരിക്കുകളും ശരീരത്തിനേറ്റ പരിക്കുകളും കാരണം ഉണ്ടായ ഭീതി കൊണ്ടാണ് കുട്ടി മരിച്ചതെന്ന് പോസ്റ്റ്മോർട്ടം റിപ്പോർട്ട് സ്ഥിരീകരിച്ചു. എ-1 മുതൽ എ-3 വരെ കണ്ടതായി മൊഴി നൽകിയ എല്ലാ ദൃക്സാക്ഷികളും അപ്പീൽ വാദികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ കുട്ടിയെ കണ്ടതായി വ്യക്തമായി പറഞ്ഞതായി അഭിഭാഷകൻ വാദിച്ചു. അതിനാൽ, അവസാനമായി കണ്ട സിദ്ധാന്തം പ്രായോഗിക മായിരുന്നു അത് ശരിയായി പ്രയോഗിച്ചു.

കൂടാതെ, പിഡബ്ല്യു -1 വാസ്തവത്തിൽ പോലീസിൽ പരാതിപ്പെടാൻ ശ്രമിച്ചുവെങ്കിലും ഫലമുണ്ടായില്ല. ഒടുവിൽ സിആർപിസി വകുപ്പ് 156 (3) പ്രകാരം അദ്ദേഹം മജിസ്ട്രേറ്റിനെ സമീപിച്ചു.

14. പിഡബ്ല്യു -4, പിഡബ്ല്യു -5 എന്നിവയുടെ നിഗമനങ്ങളുടെ സഞ്ചിത ഫലം മരിച്ച ആൺകുട്ടിയെ അവസാനമായി കണ്ടത് ആദ്യത്തെ രണ്ട് പ്രതികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അതിരാവിലെ വീടിന് സമീപമാണെന്നും വാദിച്ചു. പിന്നീട് അദ്ദേഹത്തിന്റെ മൃതദേഹം കണ്ടെത്തി10.10.1999 ന് മൃതദേഹം കണ്ടെത്തിയ ഉടൻ തന്നെ ഇതിന്റെ റിപ്പോർട്ട് നൽകിയതിനാൽ, ഉടനടി നടപടിയെടുക്കാത്തതിന് വിവരദാതാവിനെ കുറ്റപ്പെടുത്താൻ കഴിയില്ല. പിറ്റേന്ന് നടന്ന ഇൻക്വസ്റ്റിൽ മരിച്ചയാളുടെ ശരീരത്തിലെ മുറിവുകളുടെ സ്വഭാവം കണക്കിലെടുത്ത് സംശയാസ്പദമായ സാഹചര്യത്തിലാണ് മരണം സംഭവിച്ചതെന്ന് നിഗമനം ചെയ്തു.

15. വിവരം നൽകുന്നയാളുടെ പരാതി പൊലീസ് പരിഗണിച്ചില്ലെന്നും ആ നിഷ്ക്രിയത്വത്തിന്റെ ഇരയാകാൻ കഴിയില്ലെന്നും വിചാരണക്കോടതിയും ഹൈക്കോടതിയും ഒരുപോലെ അനുമാനിച്ചുവെന്നും ഹർജിയിൽ പറയുന്നു. 21.11.1999 ന് ശേഷം നടന്ന അന്വേഷണങ്ങൾ ചില സാക്ഷികളുടെ മൊഴിയെടുക്കുന്നതിലേക്ക് നയിച്ചു എന്നതിൽ സംശയമില്ല, പക്ഷേ അന്വേഷണം തൃപ്തികരമായി നടന്നില്ല. അതിനാൽ, ഇത് പിഡബ്ല്യു -12 ഏറ്റെടുക്കാൻ നിർദ്ദേശിച്ചു, അതിനുശേഷം ഇത് ശരിയായി നടത്തുകയും എല്ലാ അപ്പീൽ വാദികളെയും പ്രതികളാക്കി കുറ്റപത്രം സമർപ്പിക്കുകയും ചെയ്തു. 8.10.1999 ന് മൂന്നാമത്തെ അപ്പീൽ വാദി മരിച്ച ആൺകുട്ടിയുടെ കൈകൾ പിടിച്ച് അവസാനമായി കണ്ടതായി അവർ മൊഴി നൽകിയതായി വാദിക്കാൻ സംസ്ഥാനത്തിന്റെ അഭിഭാഷകൻ പിഡബ്ല്യു 2, 3 എന്നിവയുടെ മൊഴികളെ ആശ്രയിച്ചു. പി ഡബ്ലിയു 4 ഉം 5 ഉം പിറ്റേന്ന് അതിരാവിലെ, ആദ്യത്തെ രണ്ട്

പരാതിക്കാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ മരിച്ച ആൺകുട്ടിയെ കണ്ടതായി 5 പേരും മൊഴി നൽകി. ഈ വസ് തുതകൾ അപ്പീൽവാദികളുടെ കുറ്റം നിശ്ചയമായും തെളിയിച്ചു.

വിശകലനവും കണ്ടെത്തലുകളും

16. മുമ്പത്തെ ചർച്ചയിൽ നിന്ന് ശേഖരിച്ചതുപോലെ, അപ്പീൽ വാദികളുടെ കൺകറന്റ് ശിക്ഷ പൂർണ്ണമായും "അവസാനമായി കണ്ടത്" എന്ന സിദ്ധാന്തത്തെ ആശ്രയിച്ചിരിക്കുന്നു താഴെയുള്ള കോടതികൾ ശരിവച്ച സിദ്ധാന്തം. 1999 ഒക്ടോബർ 8 ന് ഉച്ചകഴിഞ്ഞ് പിഡബ്ല്യു -2, പിഡബ്ല്യു -3 എന്നിവർ മൂന്നാമത്തെ അപ്പീൽ വാദിയായ ഹസൻ ജഹാനുമായി മരണപ്പെട്ട കുട്ടിയെ കണ്ടു. അവൾ അവന്റെ കൈ പിടിച്ചിരുന്നു. ശേഷം കുട്ടിയെ കാണാതായി; അവന്റെ പിതാവ് പിഡബ്ല്യു -1 ഉം മറ്റ് കുടുംബാംഗങ്ങളും അവനെ തിരഞ്ഞു. ആ സമയത്ത് ഒരു റിപ്പോർട്ടും നൽകിയില്ല, തിരച്ചിൽ തുടർന്നു. ഒക്ടോബർ 10 ന് മറ്റൊരു ഗ്രാമത്തിലെ (നാരായൺപൂർ) ഒരു തുറന്ന കൃഷിയിടത്തിൽ കുട്ടിയുടെ മൃതദേഹം ഭാഗികമായി കുഴിച്ചിട്ട നിലയിൽ കണ്ടെത്തി. 1999 ഒക്ടോബർ 11-ന് പോസ്റ്റ്മോർട്ടം നടത്തി. ഇന് ക്വസ്റ്റ് നടപടികളും അന്ന് നടന്നു. നിലവിലെ അപ്പീൽ വാദികൾക്കെതിരെ 1999 ഒക്ടോബർ 12 ന് എഫ്ഐആർ രജിസ്റ്റർ ചെയ്യാൻ ശ്രമിച്ചെങ്കിലും വിജയിച്ചില്ലെന്ന് പിഡബ്ല്യു -1 പ്രസ്താവിച്ചു. സിആർപിസി വകുപ്പ് 156 (3) പ്രകാരമുള്ള ഉത്തരവിന് അനുസൃതമായി എഫ്ഐആർ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തു. 19.11.1999-ലെ ഒരു അപേക്ഷയിൽ. അന്വേഷണങ്ങൾ പിഡബ്ല്യു -8 ഉം പിന്നീട് 2.12.1999 മുതൽ പിഡബ്ല്യു -12 ഉം നടത്തി. പരാതിക്കാരെ അറസ്റ്റ് ചെയ്യുകയും കുറ്റങ്ങൾ ചുമത്തുകയും പിന്നീട് ശിക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു.

17. ആദ്യത്തെ രണ്ട് അപ്പീൽ വാദികളുടെ സഹോദരിയും മൂന്നാമത്തെ അപ്പീൽ വാദിയുമായ ഹസൻ ജഹാൻ 1999 ഒക്ടോബർ 8 ന് വൈകുന്നേരം 3:30 ന് മരിച്ചയാളുടെ കൂട്ടത്തിൽ

കണ്ടുവെന്ന് തെളിയിക്കാൻ പിഡബ്ല്യു -2, പിഡബ്ല്യു -3 എന്നിവയുടെ മൊഴികളെ ആശ്രയിച്ചു. മരിച്ചയാളുടെ മൃതദേഹം കണ്ടെത്തുന്നതിനുമുമ്പ് (അതായത്, ഉച്ചയ്ക്ക് 01:00 ന്). മറുവശത്ത്, 8.10.1999 ന് ഹസ്ൻ ജഹാൻ മരിച്ചയാളുടെ കൈ പിടിച്ച് പോകുന്നത് കണ്ടതായി അവകാശപ്പെട്ട പിഡബ്ല്യു -3, 12.10.1999 ന് ഇത് ശ്രദ്ധയിൽപ്പെട്ടതായി പിഡബ്ല്യു -1 നെ അറിയിച്ചു (ഇടക്കാലത്ത് അദ്ദേഹം മകനെ ബിജ്നോറിലേക്ക് സന്ദർശിക്കാൻ പോയതിനാൽ). മറ്റൊരു സാഹചര്യം, പിഡബ്ല്യു -4 ഉം 5 ഉം ആദ്യത്തെ രണ്ട് അപ്പീലുകാരുടെ കൂട്ടത്തിൽ ആൺകുട്ടിയെ അവസാനമായി കണ്ടു എന്നതാണ്.

18. തൽക്കാലം, എഫ്ഐആർ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിലെ കാലതാമസം (അതായത് 42 ദിവസം) അവഗണിക്കപ്പെടുകയാണെങ്കിൽ, ഒരാളുടെ മുഖത്തേക്ക് ഉറ്റുനോക്കുന്ന പ്രധാന വസ്തുത, ഈ രണ്ട് കൂട്ടം സാക്ഷികളുടെ മൊഴികൾ മാത്രം അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള ശിക്ഷയാണ് എന്നതാണ്. പിഡബ്ല്യു-4 സുലൈമാൻ 09.10.1999 ന് അതിരാവിലെ മരിച്ചയാളെ അപ്പീൽ വാദികൾക്കൊപ്പം കണ്ടതായി മൊഴി നൽകി. 12.10.1999 ന് മൃതദേഹം കണ്ടെത്തിയ ശേഷം കുട്ടിയുടെ പിതാവ് പിഡബ്ല്യു -1 നെ ഇക്കാര്യം അറിയിച്ചതായി അദ്ദേഹം അവകാശപ്പെടുന്നു. പിഡബ്ല്യു -5 ന്റെ മൊഴി പിഡബ്ല്യു -4 ന്റെ മൊഴി സ്ഥിരീകരിക്കാൻ ശ്രമിക്കുന്നു. 09.10.1999 രാവിലെ കുട്ടിയെ കണ്ടതായും ദൃക്സാക്ഷി അവകാശപ്പെട്ടു. എന്നിരുന്നാലും, കൗതുകകരമെന്നു പറയട്ടെ, രണ്ട് പ്രതികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ അവനെ ശ്രദ്ധിച്ചിട്ടും, ആൺകുട്ടിയിൽ നിന്ന് ഒരു കരച്ചിൽ കേട്ടിട്ടും, ഈ സാക്ഷി തിരിഞ്ഞുനോക്കിയില്ല. അദ്ദേഹത്തിന്റെ വെളിപ്പെടുത്തലിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ, പിഡബ്ല്യു -5 പിഡബ്ല്യു -1 ന്റെ ബന്ധുവാണ്. അതിനാൽ, ആൺകുട്ടിക്ക് 7 വയസ്സേ ഉള്ളൂ എന്നിരിക്കെ, അതിരാവിലെ, പ്രതിയുടെ കൂടെ, വീട്ടിൽ നിന്ന് അകലെ, ആൺകുട്ടിയെ കാണുമ്പോൾ മധ്യസ്ഥത വഹിക്കാത്ത അദ്ദേഹത്തിന്റെ പെരുമാറ്റം അസ്വാഭാവികമാണ്. പ്രതിക്ക് മുൻവൈരാഗ്യം ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്നാണ് പ്രോസിക്യൂഷന്റെയും പിഡബ്ല്യു -1 ന്റെയും ആരോപണം എന്നതിനാൽ അസ്വാഭാവികമാണ് അടുത്ത ബന്ധുവായ പിഡബ്ല്യു-5,

ആദ്യത്തെ രണ്ട് അപ്പീൽ വാദികളുടെ കൂട്ടത്തിൽ ആൺകുട്ടിയെ കണ്ടപ്പോൾ ആശ്ചര്യപ്പെടുകയോ ഇടപെടുകയോ ചെയ്തില്ല. അന്വേഷണം ആരംഭിച്ച് രണ്ട് മാസത്തിന് ശേഷമാണ് പിഡബ്ല്യു -5 ന്റെ പോലീസ് മൊഴി രേഖപ്പെടുത്തിയത് എന്നതാണ് മറ്റൊരു പ്രധാന വശം; വകുപ്പ് 156 (3) സിആർപിസി പ്രകാരമുള്ള അപേക്ഷയിൽ പോലും സാക്ഷി മൊഴി നൽകിയിട്ടും പ്രതിക്കൊപ്പം കുട്ടിയെ കണ്ടതായി പരാമർശിക്കുന്നില്ല 12.10.1999 ന് താൻ കണ്ടതിനെക്കുറിച്ച് അദ്ദേഹം കുട്ടിയുടെ പിതാവായ പിഡബ്ല്യു -1 നെ അറിയിച്ചു.

19. തന്റെ വീട് ബിസാരത്തിന്റെ വീട്ടിൽ നിന്ന് 8-10 അടി അകലെയാണെന്നും 1999 ഒക്ടോബർ 8 ന് രാത്രി മുഴുവൻ താൻ തന്റെ വീട്ടിലായിരുന്നുവെന്നും സുലൈമാൻ മൊഴി നൽകി. രാവിലെ പ്രാഥമികാവശ്യങ്ങൾക്കായി പുറത്തുപോയെന്നും അദ്ദേഹം മൊഴി നൽകി. 09-10-1999 രാവിലെ 6 മണിയോടെ, മരിച്ചയാൾ ആദ്യത്തെ രണ്ട് അപ്പീൽ വാദികളായ ജാകിറിനും ജാബിറിനുമൊപ്പമുണ്ടെന്ന് അദ്ദേഹം ശ്രദ്ധിച്ചു. എതിർ വിസ്താരത്തിൽ, 1999 ഒക്ടോബർ 9 ന് വീട്ടിൽ നിന്ന് പുറത്തിറങ്ങിയിട്ടില്ലെന്ന് അദ്ദേഹം സമ്മതിച്ചു. കുട്ടിയുടെ മൃതദേഹം കണ്ടെത്തുമ്പോൾ ഗ്രാമത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നില്ലെന്നും അദ്ദേഹം മൊഴി നൽകി. രസകരമെന്നു പറയട്ടെ, എതിർ വിസ്താരത്തിൽ അദ്ദേഹം ഇങ്ങനെ പ്രസ്താവിച്ചു:

"പ്രതികളായ ജാബിറും ജാകിറും ഹസീനൊപ്പം നിൽക്കുന്ന സ്ഥലം ഞാൻ ഐഒയ്ക്ക് കാണിച്ചില്ല, മറുവശത്ത് പ്രതികൾ ഹസീനൊപ്പം യാക്കുബിന്റെ വയലിൽ നിൽക്കുന്നുവെന്ന് ഞാൻ ഐഒയോട് പറഞ്ഞു. പ്രതികളായ ജാബിറും ജാകിറും യാക്കുബ് പാടത്തിന്റെ വടക്ക് ഭാഗത്ത് നിൽക്കുകയായിരുന്നു."

ഈ പ്രസ്താവന പിഡബ്ല്യു -4 ന്റെ മൊഴി വിശ്വസനീയമല്ലാതാക്കുന്നു, കാരണം യാക്കുബിന്റെ വയൽ നാരായൺപൂരിലായിരുന്നു. അക്ബർപൂർ നിവാസിയായിരുന്ന പിഡബ്ല്യു -4; രാവിലെ 6 മണിക്ക് പ്രാഥമിക കൃത്യങ്ങൾക്ക് പുറത്തുപോയ അദ്ദേഹം ഉടൻ തന്നെ വീട്ടിലേക്ക്

മടങ്ങിയപ്പോൾ, പ്രതികൾ മറ്റൊരു ഗ്രാമമായ നാരായൺപൂരിലെ ഒരു പ്രത്യേക സ്ഥലത്ത് മരിച്ചയാളോടൊപ്പം നിൽക്കുന്നുവെന്ന് അദ്ദേഹത്തിന് എങ്ങനെ അറിയാമായിരുന്നു എന്നതിന് ഒരു വിശദീകരണവുമില്ല. പ്രകടമായ ഈ പൊരുത്തക്കേടിനുപുറമെ, 8-10 അടി അകലെ താമസിക്കുന്ന പിഡബ്ല്യു -1 ന്റെ അടുത്ത അയൽക്കാരൻ 1999 ഒക്ടോബർ 8 ന് കുട്ടിയെ കാണാതായതായി അറിയില്ല എന്നത് അസ്വാഭാവികവും അസാധ്യവുമാണ്. വാസ്തവത്തിൽ, മൊഴി നൽകിയ പിഡബ്ല്യു -1 ന്റെ സാക്ഷ്യം പരിഗണിക്കുകയാണെങ്കിൽ, വസ്തുതയെക്കുറിച്ചുള്ള സാക്ഷിയുടെ അജ്ഞതയുടെ (ഹസീനെ കാണാനില്ല) അപ്രായോഗികത വ്യക്തമാണ്:

"ആദ്യം, ഞങ്ങൾ അവനെ ഗ്രാമത്തിൽ തിരഞ്ഞു, അതേ ദിവസം വൈകുന്നേരം ഞങ്ങൾക്കും വിളംബരം ചെയ്യിക്കുകയും ചെയ്തു."

20. പിഡബ്ല്യു -2 മുറാദ് അലിയുടെ പിതാവ് സഹോദരൻ പിഡബ്ല്യു -1 ബിസാരത്ത് ആയിരുന്നു. അദ്ദേഹം പിഡബ്ല്യു -1 ന്റെ രണ്ടാമത്തെ ബന്ധുവാണ്, അദ്ദേഹത്തെപ്പോലെ, പിഡബ്ല്യു -2 മായി സമാനമായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. മൂന്നാം പ്രതിയായ ഹസൻ ജഹാനൊപ്പം കുട്ടിയെ കണ്ടതായി പിഡബ്ല്യു -2 മൊഴി നൽകി. ഉച്ചയ്ക്ക് ഒരു മണിയോടെയാണ് മൃതദേഹം കണ്ടെത്തിയതെന്നും അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു. "ഹസീനിന്റെ മൃതദേഹം കണ്ടെത്തിയ അതേ ദിവസം തന്നെ ഞാൻ ബിസറാത്തിനോട് പറഞ്ഞു, ഒരുപക്ഷേ ഹസൻ ജഹാൻ കുട്ടിയെ തട്ടിക്കൊണ്ടുപോയിരിക്കാമെന്ന്."
ഹസീനെ തന്റെ കൈപിടിച്ച് വീട്ടിലേക്ക് കൊണ്ടുപോകുന്നത് കണ്ടതായി ഉച്ചയ്ക്ക് 12 മണിയോടെ ബിസാരത്തിനോട് അദ്ദേഹം മൊഴി നൽകി. അയാൾ വീണ്ടും സാക്ഷ്യപ്പെടുത്തി:

"മൃതദേഹം കണ്ടെത്തിയ സ്ഥലത്ത് വച്ച് ഞാൻ ഈ വസ്തുത ബിസാരത്തിനോട് പറഞ്ഞു. പോലീസ് എത്തുന്നതിന് 2-4 മിനിറ്റ് മുമ്പ് ഞാൻ ഈ വസ്തുത ബിസാരത്തിനോട് പറഞ്ഞു . ഹസീന്റെ മൃതദേഹത്തിനടുത്ത് പൊലീസ് എത്തിയപ്പോൾ ഹസൻ ജഹാൻ ഹസീന്റെ കൈപിടിച്ച് കൊണ്ടുപോകുന്നത് കണ്ട കാര്യം ഞാന് പോലീസിനോട് പറഞ്ഞില്ല. ഞാൻ പോലീസിനോട് പറഞ്ഞു,"ഒരുപക്ഷേ കുട്ടി ഹസീൻ അപ്രത്യക്ഷനായിരിക്കാമെന്ന് എനിക്ക് സംശയമുണ്ടായിരുന്നു. ഈ വസ്തുത എന്റെ പ്രസ്താവനയിൽ എഴുതിയിട്ടില്ലെങ്കിൽ എനിക്ക് ഒരു വിശദീകരണവും നൽകാൻ കഴിയില്ല".

ഈ വസ്തുതകൾ ശരിയാണെങ്കിൽ, ഇൻക്വസ്റ്റ് നടപടികളിലെങ്കിലും ഹസൻ ജഹാന്റെ പങ്കാളിത്തത്തെക്കുറിച്ച് പിഡബ്ല്യു -1 (പിഡബ്ല്യു -2, പിഡബ്ല്യു -3 പോലുള്ള മറ്റ് സാക്ഷികൾ) പരാമർശിക്കാത്തത് എന്തുകൊണ്ടാണെന്ന് വിശദീകരണമില്ല. പി ഡബ്ലിയൂ 7 മൻസാബ്, പി ഡബ്ലിയൂ 1-ന്റെ നിരവധി കുടുംബാംഗങ്ങൾക്കും അദ്ദേഹത്തിനും മൊഴി നൽകി ഇൻ ക്വസ്റ്റ് നടപടികളിൽ സന്നിഹിതരായിരുന്നു:

"ഇൻക്വസ്റ്റ് തയ്യാറാക്കുന്ന സമയത്ത് ഗ്രാമത്തിലെ നിരവധി ആളുകളെ അവിടെ ഒത്തുകൂടി. അക്കാലത്ത് കേസിലെ പരാതിക്കാരനായ ബിസാരത്ത്, സുലൈമാൻ, ബഷീർ ജോജ, മുൻഫൈത്ത്, മുഹമ്മദ്. അലി, സയീദ് ഷെരീഫ്, മുറാദ് അലി , അലി ഹസൻ എന്നിവരും സന്നിഹിതരായിരുന്നു".

പിഡബ്ല്യു-7 ന്റെ മൊഴി (ഇൻക്വസ്റ്റ് സമയത്ത് പിഡബ്ല്യു -1 മുതൽ പിഡബ്ല്യു -5 വരെ) പിഡബ്ല്യു -2 ന്റെ മൊഴിയെ സംശയാസ്പദമാക്കുക മാത്രമല്ല, 09-10-1999 ന് ഗ്രാമം വിട്ട് 12-10-1999 ന് മാത്രം മടങ്ങിയെത്തിയതായി അവകാശപ്പെടുന്ന പിഡബ്ല്യു -5 ന്റെ മൊഴിയെ ഗുരുതരമായി ദുർബലപ്പെടുത്തുകയും ചെയ്യുന്നു. ഈ വശത്തിന് പ്രാധാന്യം ലഭിക്കുന്നു,

കാരണം പിഡബ്ല്യു -7 പ്രോസിക്യൂഷനെതിരായി മൊഴി നൽകിയതായി പ്രഖ്യാപിക്കപ്പെട്ടിട്ടില്ല, കൂടാതെ അദ്ദേഹം ഇൻക്വസ്റ്റ് നടപടികൾക്ക് സാക്ഷിയാണ്.

21. ക്രിമിനൽ നിയമശാസ്ത്രത്തിന്റെ ഒരു അടിസ്ഥാന തത്വം, സാഹചര്യത്തെളിവുകൾ കേസുകളിൽ, ഓരോ സാഹചര്യവും ന്യായമായ സംശയത്തിന് അതീതമായി തെളിയിക്കാൻ പ്രോസിക്യൂഷൻ ബാധ്യസ്ഥനാണ്, അതുപോലെ തന്നെ എല്ലാ സാഹചര്യങ്ങളും; അത്തരം സാഹചര്യങ്ങൾ മൊത്തത്തിൽ എടുത്താൽ, ഒരു സമ്പൂർണ ശൃംഖലയായി മാറണം, മാനുഷികമായ എല്ലാ സാധ്യതകൾക്കുമിടയിൽ, കുറ്റകൃത്യം നടത്തിയത് പ്രതിയാണ്, മറ്റാരുമല്ല എന്ന നിഗമനത്തിൽ നിന്ന് രക്ഷപ്പെടാൻ കഴിയില്ല; കൂടാതെ, അങ്ങനെ തെളിയിക്കപ്പെട്ട വസ്തുതകൾ കുറ്റാരോപിതന്റെ കുറ്റബോധത്തിലേക്ക് വിരൽ ചൂണ്ടണം. സാഹചര്യത്തെളിവുകൾ, കുറ്റം സ്ഥിരീകരിക്കുന്നതിന്, പൂർണ്ണമായിരിക്കണം, മറ്റേതെങ്കിലും വിശദീകരണത്തിന് സാധ്യതയില്ലാത്തതായിരിക്കണം. കുറ്റാരോപിതൻ ചെയ്ത കുറ്റവുമായി പൊരുത്തപ്പെടുക മാത്രമല്ല അദ്ദേഹത്തിന്റെ നിരപരാധിത്വവുമായി ഒട്ടും പൊരുത്തപ്പെട്ടു പോകാത്തതുമായിരിക്കണം[5]. ഇവ ശാരദ് ബിർദിചന്ദ് സർദയിൽ (മേൽ പരാമർശം) ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചിട്ടുണ്ട്, അവിടെ ഹനുമന്തിൽ നിന്ന് ഉദ്ധരിച്ച ശേഷം കോടതി നിരീക്ഷിച്ചു:

"153. ഈ തീരുമാനത്തിന്റെ സൂക്ഷ്മ വിശകലനം കാണിക്കുന്നത് ഒരു പ്രതിക്കെതിരായി ഒരു കേസ് പൂർണ്ണമായി തെളിയിച്ചിട്ടുണ്ട് എന്ന് സ്ഥാപിക്കുന്നതിന് മുമ്പ് ഇനിപ്പറയുന്ന വ്യവസ്ഥകൾ പാലിക്കേണ്ടതുണ്ട്. (1) കുറ്റത്തിന്റെ നിഗമനത്തിലെത്തേണ്ട സാഹചര്യങ്ങൾ പൂർണ്ണമായും സ്ഥാപിക്കപ്പെടണം. ശ്രദ്ധിക്കേണ്ട വസ്തുതയെന്തെന്നാൽ കോടതി വ്യക്തമാക്കിയതിൻ പ്രകാരം സാഹചര്യങ്ങൾ “ഉറപ്പായും”, “തീർച്ചയായും” എന്ന രീതിയിൽ

5 മേൽസൂചകം 3

തെളിയിക്കാൻ കഴിയണം. വ്യാകരണ പരമായി മാത്രമല്ല നിയമപരമായും " വേണമെങ്കിൽ തെളിയിക്കുക", " ഉറപ്പായും അല്ലങ്കിൽ തീർച്ചയായും തെളിയിക്കുക" എന്നിവ തമ്മിൽ അർത്ഥ വ്യത്യാസമുണ്ട്. ഈ കോടതി ശിവാജി സഹബ്രാവോ ബോബഡെ vs മഹാരാഷ്ട്ര സംസ്ഥാനം (1973) 2 SCC 793 കേസിൽ ഈ കോടതി വിധിച്ചതുപോലെ 'തെളിയിക്കപ്പെടണം', 'തെളിയിക്കപ്പെടണം അല്ലെങ്കിൽ തെളിയിക്കപ്പെടണം' എന്നിവ തമ്മിൽ വ്യാകരണം മാത്രമല്ല നിയമപരമായ വ്യത്യാസവുമുണ്ട്. കേസിൽ ഇനിപ്പറയുന്ന നിരീക്ഷണങ്ങൾ നടത്തിയിട്ടുണ്ട്: [SCC ഖണ്ഡിക 19, പേജ് 807: SCC (Cri.) പേജ് 1047]

തീർച്ചയായും, ഒരു കോടതിക്ക് കുറ്റവാളിയാകാൻ കഴിയുന്നതിനുമുമ്പ് കുറ്റാരോപിതൻ കുറ്റവാളിയായിരിക്കണം, മാത്രമല്ല എന്നത് ഒരു പ്രാഥമിക തത്വമാണ്, കൂടാതെ 'ഉണ്ടായിരിക്കാം', 'ഉണ്ടായിരിക്കണം' എന്നിവ തമ്മിലുള്ള മാനസിക അകലം വളരെ വലുതാണ് അവ്യക്തമായ അനുമാനങ്ങളെ കൃത്യമായ നിഗമനങ്ങളിൽ നിന്ന് വേർതിരിക്കുന്നു.

(2) അങ്ങനെ സ്ഥാപിതമായ വസ്തുതകൾ കുറ്റാരോപിതന്റെ കുറ്റബോധവുമായി മാത്രം പൊരുത്തപ്പെടുന്നതായിരിക്കണം, അതായത്, കുറ്റാരോപിതൻ കുറ്റവാളിയാണെന്നല്ലാതെ മറ്റേതെങ്കിലും സിദ്ധാന്തത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ അവ വിശദീകരിക്കാൻ പാടില്ല,

(3) സാഹചര്യങ്ങൾ നിർണ്ണായക സ്വഭാവമുള്ളതും തീവ്രതയുള്ളതുമായിരിക്കണം.

(4) തെളിയിക്കപ്പെടേണ്ട ഒന്നൊഴികെ സാധ്യമായ എല്ലാ സിദ്ധാന്തങ്ങളും അവർ ഒഴിവാക്കണം,

(5) കുറ്റാരോപിതന്റെ നിരപരാധിത്വവുമായി പൊരുത്തപ്പെടുന്ന നിഗമനത്തിന് യുക്തിസഹമായ ഒരു അടിസ്ഥാനവും അവശേഷിപ്പിക്കാത്തവിധം പൂർണ്ണമായ തെളിവുകളുടെ ഒരു ശൃംഖല ഉണ്ടായിരിക്കണം, കൂടാതെ എല്ലാ മാനുഷിക സാധ്യതയിലും ഈ പ്രവൃത്തി പ്രതി ചെയ്തിരിക്കണമെന്ന് കാണിക്കണം."

154. സാഹചര്യത്തെളിവുകളെ അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള ഒരു കേസിന്റെ തെളിവിന്റെ പഞ്ചശീല തത്വങ്ങളാണ് നാം ഈ പറഞ്ഞ അഞ്ച് സുവർണ്ണ തത്വങ്ങൾ.

ഈ പഞ്ചശീൽ തത്വങ്ങൾ ഇപ്പോൾ അടിസ്ഥാന നിയമങ്ങളാണ്, അവ വീണ്ടും വീണ്ടും ആവർത്തിക്കപ്പെടുന്നു, അവയ്ക്ക് മാത്രമല്ല പാലിക്കേണ്ടത് ആവശ്യം മുൻവിധിന്യായങ്ങളുടെ ഭാരം, പക്ഷേ, ശിക്ഷാവിധിയുടെ ഏക സുരക്ഷിത അടിത്തറ എന്ന നിലയിൽ സാഹചര്യത്തെളിവുകൾക്ക് നല്ല അടിത്തറ നൽകാൻ കഴിയും.

22. 1999 ഒക്ടോബർ 8 നും 1999 ഒക്ടോബർ 9 നും ഹസ്സൻ ജഹാനും ആദ്യത്തെ രണ്ട് പ്രതികൾക്കുമൊപ്പം മരിച്ചയാളെ കണ്ടതായി മൊഴി നൽകിയ രണ്ട് സാക്ഷികളുടെ (പിഡബ്ല്യു 2 & 3, പിഡബ്ല്യു -4 & 5) മൊഴികൾ കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, പിഡബ്ല്യു -1 ന്റെ അറിവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് അവരുടെ മൊഴികളിൽ ഗുരുതരമായ പിഴവുകൾ ഉണ്ടെന്ന് കോടതി അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. സ്ഥലത്തും സമയത്തും അവരുടെ സാന്നിദ്ധ്യം സംബന്ധിച്ച അവരുടെ മൊഴികളിലെ പോരായ്മകളും മറ്റ് പ്രകടമായ പൊരുത്തക്കേടുകളും കാരണം പ്രോസിക്യൂഷൻ കേസ് തെളിയിച്ചതായി പറയാനാവില്ല. പിഡബ്ല്യു-1 ന്റെ മൊഴിക്ക് ആനുകൂല്യം ലഭിക്കണമെങ്കിൽ, വകുപ്പ് 156 (3) പ്രകാരം അപേക്ഷിക്കുന്നതുവരെ, ഇൻക്വസ്റ്റ് നടപടികളിൽ ഒന്നും പറയാതിരുന്നതിന്, പിഡബ്ല്യു -2, പിഡബ്ല്യു -3, പിഡബ്ല്യു -4 എന്നിവർ വസ്തുതകളെക്കുറിച്ച് അറിയിച്ചിട്ടും, എ -3 ഹസ്ൻ ജഹാനൊപ്പം കുട്ടിയെ കണ്ടതിനെക്കുറിച്ച്

പോലീസ് ഒരു നടപടിയും സ്വീകരിച്ചില്ലെന്ന് വിശ്വസിക്കണം. 08-10-1999 നും പിന്നീട് 09-10-1999-ന്റെ അതിരാവിലെയും, ഇത് പ്രോസിക്യൂഷൻ കഥയെ ദുർബലപ്പെടുത്തുന്നു. അതുപോലെ, കുട്ടിയെ കൊല്ലാൻ പ്രതിയുടെ ഭാഗത്തുനിന്ന് മുൻവൈരാഗ്യമോ പകയോ ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്ന പ്രോസിക്യൂഷൻ വാദം ശരിയാണെങ്കിൽ, കുട്ടിയുടെ സുരക്ഷ ഉറപ്പാക്കാൻ ഒരു നടപടിയും സ്വീകരിക്കാത്തതിൽ പിഡബ്ല്യു -4, പിഡബ്ല്യു -5 എന്നിവയുടെ പെരുമാറ്റം, പ്രതിയുടെ കൂടെ കണ്ടപ്പോൾ, എന്നിവ തികച്ചും അസ്വാഭാവികമാണ്. പിഡബ്ല്യു -5 പിഡബ്ല്യു -1 മായി ബന്ധപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതിനാൽ ഇത് കൂടുതലാണ്. മുമ്പ് ചർച്ച ചെയ്തതുപോലെ, 09 - 10-1999 ന് അതിരാവിലെ മരിച്ചയാളെ കണ്ട സാഹചര്യവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പിഡബ്ല്യു -5 ന്റെ മൊഴി , അതിനെ അവിശ്വസനീയവും വിശ്വാസരഹിതവുമാക്കുന്നു.

23. മേൽപ്പറഞ്ഞ ബലഹീനതകൾ കൂടാതെ, അപ്പീൽ വാദി - പ്രതിയെ കുറ്റകൃത്യവുമായി ബന്ധിപ്പിക്കുന്ന തെളിവുകളോ വാക്കാലുള്ളതോ ഏതെങ്കിലും ഭൗതിക വസ്തുക്കളോ ഇല്ലെന്നും ഈ കോടതി അഭിപ്രായപ്പെടുന്നു. "അവസാനമായി കണ്ട" സിദ്ധാന്തത്തിന് പരിമിതമായ പ്രയോഗമുണ്ടെന്ന് ഈ കോടതി ആവർത്തിച്ച് ഊന്നിപ്പറഞ്ഞിട്ടുണ്ട്, അവിടെ മരിച്ചയാളെ കണ്ട സമയം തമ്മിലുള്ള കാലതാമസം കുറ്റാരോപിതനുമായുള്ള അവസാനവും കൊലപാതക സമയവും ഇടുങ്ങിയതാണ്; മാത്രമല്ല, "അവസാനമായി കണ്ട" സാഹചര്യത്തിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാത്രം കോടതി ഒരു പ്രതിയെ ശിക്ഷിക്കരുത്. ജസ്വന്ത് ഗിർ *vs* സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് പഞ്ചാബ്[6] കേസിൽ ഈ കോടതി അത്തരമൊരു നിയമത്തിന്റെ സാധുത വിശദീകരിച്ചു:

"അവസാനം കണ്ടെതിന്റെ" കൃത്യതയെക്കുറിച്ച് കൂടുതൽ അന്വേഷിക്കാതെ- പി.ഡബ്ല്യു. 14-ന്റെ തെളിവുകളിൽ നിന്ന് വ്യക്തമാകുന്ന ഒരു വിവരണം, മരിച്ചയാൾ പ്രതിയോടൊപ്പം

അവരുടെ വാഹനത്തിൽ ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് അനുമാനിച്ചാൽപ്പോലും, ഈ സാഹചര്യം തന്നെ അപ്പീൽ വാദിയും കൂട്ടാളിയും അയാളെ കൊന്ന് മൃതദേഹം കലുങ്കിൽ എറിഞ്ഞു എന്ന ഒഴിവാക്കാനാവാത്ത നിഗമനത്തിലേക്ക് നയിക്കുന്നില്ല. അപ്പീൽ വാദിയും കൂട്ടാളികളും ആണെന്ന് അനുമാനിക്കാൻ കഴിയില്ല പ്രതികൾക്കെതിരെ ഗുരുതരമായ സംശയം ഉയരുന്നുണ്ടെങ്കിലും കൊലപാതകത്തിന് ഉത്തരവാദികൾ അവരാണ്. മരിച്ചയാൾ അപ്പീൽ വാദിയുടെ വാഹനത്തിൽ കയറുന്നതും പി.ഡബ്ല്യു.11 മൃതദേഹം കണ്ടെത്തിയ സമയവും തമ്മിൽ ഗണ്യമായ സമയവ്യത്യാസമുണ്ട്. സാഹചര്യത്തെളിവുകളുടെ ശൃംഖലയിൽ മറ്റേതെങ്കിലും കണ്ണികളുടെ അഭാവത്തിൽ, ഇനിപ്പറയുന്നവയുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാത്രം അപ്പീൽ വാദിയെ ശിക്ഷിക്കാൻ കഴിയില്ല ഇക്കാര്യത്തിൽ പി.ഡബ്ല്യു. 14-ന്റെ ഭാഗം വിശ്വസിച്ചാലും "അവസാനമായി കണ്ട" തെളിവ്. ഇത് കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, അപ്പീൽ വാദി തന്നോട് നടത്തിയതായി ആരോപിക്കപ്പെടുന്ന കുറ്റസമ്മതവുമായി ബന്ധപ്പെട്ട് പി.ഡബ്ല്യു. 9-ലെ തെളിവുകൾ പ്രാധാന്യമർഹിക്കുന്നു.

24. അടുത്തിടെ, രാംപ്രകാശ് *vs* സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് ഛത്തീസ്ഗഢ്[7] കേസിൽ മുൻ തീരുമാനങ്ങൾ അവലോകനം ചെയ്ത ശേഷം ഈ കോടതി ഇപ്രകാരം പ്രസ്താവിച്ചു:

"10. മരിച്ചയാളോടൊപ്പം പ്രതിയെ അവസാനമായി കണ്ടുവെന്ന കാരണത്താൽ കുറ്റാരോപിതനെതിരെ ശിക്ഷ രേഖപ്പെടുത്താൻ കഴിയില്ലെന്നത് പണ്ടേയുള്ള നിയമമാണ്. മറ്റൊരു വിധത്തിൽ പറഞ്ഞാൽ, ഒരുമിച്ച് അവസാനമായി കണ്ടു എന്ന ഒറ്റ കാരണത്താൽ മാത്രം ശിക്ഷ ഉറപ്പാക്കുവാൻ കഴിയില്ല. സാധാരണഗതിയിൽ "അവസാനമായി കണ്ട സിദ്ധാന്തം" പ്രാവർത്തികമാകുന്നതെപ്പോഴെന്നാൽ, കുറ്റാരോപിതനെയും മരിച്ചയാളെയും അവസാനമായി ജീവനോടെ കാണുന്ന സമയവും മരിച്ചയാളെ മരിച്ച നിലയിൽ കണ്ടെത്തുന്ന

സമയവും തമ്മിലുള്ള അന്തരം തീരെ കുറഞ്ഞിരിക്കുന്ന സമയത്ത് കുറ്റാരോപിതനല്ലാതെ മറ്റൊരാൾ കൃത്യം നടപ്പാക്കാനുള്ള സാധ്യത തുലോം കുറഞ്ഞുവരുന്നു. ആയതിനാൽ ശിക്ഷ വിധിക്കുന്നതിന് അവസാനമായി കണ്ടു എന്നത് മാത്രം പോര അതിനൊപ്പം പ്രോസിക്യൂഷൻ കുറ്റാരോപിതന്റെ കുറ്റം വെളിവാക്കപ്പെടുന്ന രീതിയിൽ സാഹചര്യ തെളിവുകളുടെ ഒരു ശൃംഖല തന്നെ രൂപപ്പെടുത്തുകയും വേണം.

11. സമാനമായ ഒരു വസ്തുതാ സാഹചര്യത്തിൽ കൃഷ്ണൻ *vs* തമിഴ് സംസ്ഥാനം (2014) 12 SCC 279, കേസിൽ ഈ കോടതി വിധി ചൂവടെ ചേർക്കുന്നു.

21. ശിക്ഷാവിധി ഇനിപ്പറയുന്ന സാഹചര്യങ്ങളെ മാത്രം അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ളതല്ല മരിച്ചയാളോടൊപ്പം അവസാനമായി കണ്ടു. അർജുൻ മാരിക് vs സ്റ്റേറ്റ് ഓഫ് ബീഹാർ (1994) സപ്പ് (2) SCC 372)

"31. അങ്ങനെ അപ്പീൽ വാദി 19-7-1985 വൈകുന്നേരം സീതാറാമിന്റെ അടുത്ത് പോകുകയും മരിച്ച സീതാറാമിന്റെ വീട്ടിൽ രാത്രി താമസിക്കുകയും ചെയ്തു എന്നതിന്റെ തെളിവുകൾ വളരെ അസ്ഥിരവും അനിശ്ചിതവുമാണ്. അവർ അവിടെ ഉണ്ടായിരുന്നുവെന്ന് അംഗീകരിക്കുകയാണെങ്കിൽപ്പോലും, അപ്പീൽ വാദിയെ മരിച്ചയാളോടൊപ്പം അവസാനമായി കണ്ടതിന്റെ തെളിവായിരിക്കും അത്. എന്നാൽ അവസാനമായി കണ്ട ഒരേയൊരു സാഹചര്യം, കുറ്റാരോപിതന്റെ കുറ്റത്തിന്റെ സിദ്ധാന്തവുമായി മാത്രമേ പൊരുത്തപ്പെടുന്നുള്ളൂ എന്ന കണ്ടെത്തൽ രേഖപ്പെടുത്തുന്നതിനുള്ള സാഹചര്യങ്ങളുടെ ശൃംഖല പൂർത്തീകരിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നും അതിനാൽ, ആ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാത്രം ഒരു ശിക്ഷയും സ്ഥാപിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്നും നിയമമുണ്ട്."

22. ബോധ്രാജ് vs സംസ്ഥാനം (2002) 8 SCC 45) കേസിൽ ഈ കോടതി ഇങ്ങനെ വിധി പ്രസ്താവിച്ചു:

"31. കുറ്റാരോപിതനും മരിച്ചയാളും തമ്മിലുള്ള സമയവ്യത്യാസം ഉണ്ടാകുന്നിടത്താണ് അവസാനമായി കണ്ടു എന്ന സിദ്ധാന്തം പ്രസക്തമാകുന്നത്. അവസാനമായി ജീവനോടെ കാണപ്പെട്ടു, മരിച്ചയാളെ മരിച്ച നിലയിൽ കണ്ടെത്തുമ്പോൾ, കുറ്റാരോപിതനല്ലാതെ മറ്റൊരാൾ കുറ്റകൃത്യത്തിന്റെ കാരണക്കാരനാകാനുള്ള സാധ്യത വളരെ കുറവാണ്."

കുറ്റാരോപിതരെയും മരിച്ചയാളെയും അവസാനമായി ഒരുമിച്ച് കണ്ടുവെന്ന നിഗമനത്തിൽ എത്താൻ മറ്റ് പോസിറ്റീവ് തെളിവുകളില്ലാത്ത കേസുകളിൽ കുറ്റം ചെയ്തു എന്ന നിഗമനത്തിലെത്തുന്നത് അപകടകരമാണ്.

23. പ്രഥമ വിവര റിപ്പോർട്ട് സമർപ്പിക്കുന്നതിൽ വിശദീകരണം നൽകാത്ത 6 ദിവസത്തെ കാലതാമസം ഉണ്ടായി. പ്രോസിക്യൂഷൻ വാദമനുസരിച്ച് 2004 ഡിസംബർ നാലിന് വടക്കുമേലൂർ വില്ലേജിൽ മാരിയമ്മൻ ക്ഷേത്രത്തിലെ പാങ്കുനി ഉതിരം ഉത്സവത്തിനിടെയാണ് മണികണ്ഠനെ അവസാനമായി കണ്ടത്. ഏഴ ദിവസത്തിലേറെ നീണ്ട പരിശ്രമത്തിനൊടുവിലാണ് കുഴൽക്കിണറിൽ നിന്ന് മൃതദേഹം അഗ്നിശമന സേനാംഗങ്ങൾ പുറത്തെടുത്തത്. മരിച്ചയാളെ അവസാനമായി പ്രതിയോടൊപ്പം കണ്ടുവെന്നും ഏഴ് ദിവസത്തിനുള്ളിൽ മരണപ്പെട്ട ആളുമായി സമ്പർക്കം പുലർത്തിയിട്ടില്ലെന്നും കാണിക്കുന്നതിന് മറ്റ് പോസിറ്റീവ് തെളിവുകളൊന്നും ലഭ്യമായിട്ടില്ല.

24. ജസ്വന്ത് ഗിർ vs പഞ്ചാബ് സംസ്ഥാനം (2005) 12 എസ്സിസി 438) കേസിൽ സാഹചര്യത്തെളിവുകളുടെ ശൃംഖലയിൽ മറ്റ് കണ്ണികളുടെ അഭാവത്തിൽ, ഇക്കാര്യത്തിൽ

പ്രോസിക്യൂഷൻ സാക്ഷിയുടെ മൊഴി വിശ്വസിച്ചാലും "അവസാനമായി കണ്ടു എന്നതിന്റെ" അടിസ്ഥാനത്തിൽ മാത്രം അപ്പീൽ വാദിയെ ശിക്ഷിക്കാൻ കഴിയില്ലെന്ന് ഈ കോടതി വിധിച്ചു. വീണ്ടും നിസാമും മറ്റുള്ളവരും vs രാജസ്ഥാൻ സംസ്ഥാനം കേസിൽ കോടതി ഇനിപ്പറയുന്ന രീതിയിൽ വിധിച്ചു :

"മരിച്ചയാളെ അവസാനമായി ജീവനോടെ കണ്ട പിഡബ്ല്യു 1, 2 എന്നിവയുടെ തെളിവുകളുടെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ താഴെയുള്ള കോടതികൾ 23.01.2001 ന് അപ്പീൽ വാദികളെ ശിക്ഷിച്ചു. "അവസാനമായി കണ്ട സിദ്ധാന്തം" കുറ്റാരോപിതന്റെ കുറ്റബോധത്തിലേക്ക് വിരൽ ചൂണ്ടുന്ന സാഹചര്യങ്ങളുടെ ശൃംഖലയിലെ ഒരു പ്രധാന കണ്ണിയാണ് ഇത്. "അവസാനമായി കണ്ട സിദ്ധാന്തം" തെളിവുകളുടെ ഭാരം കുറ്റാരോപിതർക്കും പ്രതികൾക്കും കൈമാറാനും മരിച്ചയാളുടെ മരണകാരണത്തെക്കുറിച്ച് ന്യായമായ വിശദീകരണം നൽകാനും കോടതികളെ പ്രേരിപ്പിക്കുന്നു. "അവസാനമായി കണ്ട സിദ്ധാന്ത"ത്തെ മാത്രം അടിസ്ഥാനമാക്കിയുള്ള ശിക്ഷാ വിധി വിവേകപൂർണ്ണമല്ലെന്ന് ഈ കോടതി വ്യക്തമായി അംഗീകരിച്ചിട്ടുണ്ട്. പ്രോസിക്യൂഷന്റെ കേസ് പൂർണ്ണമായും കണക്കിലെടുക്കുകയും അവസാനമായി കാണപ്പെടുന്നതിന് മുമ്പുള്ളതും പിന്തുടരുന്നതുമായ സാഹചര്യങ്ങൾ മനസ്സിൽ സൂക്ഷിക്കുകയും ചെയ്തു കൊണ്ടു വേണം "ലാസ്റ്റ് സീൻ സിദ്ധാന്തം" പ്രാവർത്തികമാക്കേണ്ടത്.

25. ഇപ്പോഴത്തെ സാഹചര്യത്തിൽ, "അവസാനമായി കണ്ട" സിദ്ധാന്തം ഒഴികെ, മറ്റ് സാഹചര്യങ്ങളോ തെളിവുകളോ ഇല്ല. പ്രധാനമായും, 09-10-1999 ന് പ്രതിയുടെ കൂടെ മരിച്ചയാളെ കണ്ട സമയവും രണ്ട് ദിവസത്തിന് ശേഷം നടത്തിയ പോസ്റ്റ്മോർട്ടം റിപ്പോർട്ടിന്റെ അടിസ്ഥാനത്തിൽ മരണ സാധ്യതയുള്ള സമയവും തമ്മിലുള്ള സമയവ്യത്യാസം, പക്ഷേ മരണം ഏകദേശം രണ്ട് ദിവസം മുൻപ് സംഭവിച്ചുവെന്ന്

പ്രസ്താവിച്ചിട്ടും മരണ സമയത്തെക്കുറിച്ച് നിശബ്ദത പാലിച്ചു. പോസ്റ്റ്മോർട്ടത്തിന് രണ്ട് ദിവസം മുൻപ് മരണം സംഭവിച്ചു എന്നത് ഇടുങ്ങിയ വസ്തുതയല്ല. ഈ വസ്തുതയും സാക്ഷി മൊഴികളിലെ ഗുരുതരമായ പൊരുത്തക്കേടുകളും, സംഭവം നടന്ന് ഏകദേശം 6 ആഴ്ചയ്ക്ക് ശേഷമാണ് എഫ്ഐആർ രജിസ്റ്റർ ചെയ്തതെന്ന വസ്തുതയും കണക്കിലെടുക്കുമ്പോൾ, കുറ്റാരോപിതരെ - അപ്പീൽ വാദികളെ ശിക്ഷിക്കാൻ "അവസാനമായി കണ്ട" സാഹചര്യത്തെ മാത്രം ആശ്രയിക്കുന്നത് (അത് തെളിയിക്കപ്പെട്ടതായി കരുതുകയാണെങ്കിൽ പോലും) ന്യായീകരിക്കാനാവില്ല.

26. മേൽപ്പറഞ്ഞ കാരണങ്ങളാൽ, അപ്പീൽ വാദി - പ്രതിയുടെ ശിക്ഷയും ശിക്ഷാ വിധിയും നിലനിർത്താൻ കഴിയില്ല. പ്രസ്തുത വിധി ഇതിനാൽ റദ്ദാക്കപ്പെടുന്നു; മറ്റേതെങ്കിലും സാഹചര്യത്തിൽ ആവശ്യമില്ലെങ്കിൽ അപ്പീൽ വാദികളെ ഉടനടി മോചിപ്പിക്കും. അപ്പീൽ അനുവദനീയമാണ്, പക്ഷേ ചെലവ് സംബന്ധിച്ച് ഉത്തരവൊന്നുമില്ല.

അങ്കിത് ഗ്യാൻ

(സഹായി : വേദ സിംഗ്, എൽസിആർഎ)

അപ്പീൽ അനുവദിച്ചു.